

EKONOMSKO-PRAVNA BIBLIOTEKA

Amon, Lulić, Momčinović, Vidović

OSIGURANJE PLAĆANJA

Mjenica, ček, akreditiv, zadužnica, fiducija

ZAGREB, 2002.

PREDGOVOR II. PROŠIRENOJ NAKLADI

Iako osiguranje plaćanja tražbina nije promijenilo svoj smisao i sadržaj, veliki događaj u plaćanjima nastupio je dana 2. travnja 2002. Tada su i poslovne banke uključene u sustav obavljanja platnog prometa, odnosno neke su i preuzele tu funkciju u potpunosti. Dotadašnje poslove Zavoda za platni promet preuzela je Financijska agencija (FINA) kao univerzalni pravni sljednik tog Zavoda. Za veći dio poslovnih banaka FINA uslužno obavlja poslove platnog prometa tako da će putovi podnošenja naloga za naplatu tražbina, odnosno instrumenata za osiguranje te naplate ostati slični ili jednaki kao i prije. Međutim, ambijent tijekovafinancijskih transakcija je promijenjen, promijenjeni su i postupci i subjekti izvršenja naplate instrumenata osiguranja plaćanja, tako da ovaj priručnik izlazi s prvim iskustvima koja su nastala poslije prijenosa platnog prometa na banke kao nositelje.

Instrumenti osiguranja plaćanja koje opisuju cijenjeni autori u ovom priručniku nisu nepoznati, a u ovom drugom izdanju knjige koja je 1999. izdana pod nazivom POSLOVANJE S MJENICOM, potpuno novi instrumenti su bjanko zadužnica ifiducija kao specifičan način svojevrsnog zaloga stvari koje bi postale sredstvom naplate za vjerovnika ako dužnik ne bi ispunio svoju obvezu. Ostali instrumenti su našoj praksi poznati, no pojavili su se novi detalji u njihovoј naplati, pa će zato ažurirana materija svima dobro doći. Osim toga, iskustvo uči kako napisane naputke i objašnjenja treba uvijek iznova proučiti kad zatrebaju kako ne bismo nešto propustili, a ako se neki instrumenti koriste tek povremeno, valja se iznova na njih podsjetiti.

Instrumenti osiguranja plaćanja opisani u ovoj knjizi su aktualni i primjenjivi, najviše su korišteni u našoj poslovnoj praksi, pa zato bi ovaj priručnik trebao biti koristan "alat" u svakodnevnom poslu svih onih koji se bave plaćanjima, platnim prometom i naplatama (redovnim ili prisilnim).

Prodaja dobara i usluga sustavnije dio poduzetništva i tržišnog poslovanja. Kredit ili odgođeno plaćanje je sve češći rezultat obavljenih kupoprodaja. Pritom je razborito promisliti o mogućim problemima ako se sve ugovorenog ne ispunii, ako netko ne isplati svoje dugovanje. Pogodan instrument osiguranja te naplate može biti snažno sredstvo prisile i faktor otklanjanja naknadnih nesporazuma i dokazivanja o potrebi njihova izdavanja ili isplati. Jedan od praktičnih instrumenata za osiguranje plaćanja je u novom sustavu platnog prometa otpao - to

je akceptni nalog. S njim je bilo mnogo problema i zloporaba prava, njegova praktičnostje morala zbog toga ustupiti mjesto pravno definiranim instrumentima osiguranja plaćanja, a najvažniji su opisani u ovoj knjizi.

Danas smo u okruženju brzog prijenosa informacija, internetskog plaćanja, ali mjenica, ček, akreditiv i zadužnica su instrumenti koje bismo mogli smatrati klasikom finansijskog poslovanja. Njihovo značenje i uporaba su nezamjenjivi. Pomalo zapostavljena mjenica pruža toliko raznovrsnih mogućnosti u trgovačkom prometu, od indosiranja pa do eskonta. Učekovnom pak poslovanju očekujemo da će banke početi svojim klijentima izdavati čekove u kojima će banka biti trasant i tako obogatiti finansijski sustav s povećanim opsegom uporabe i tog instrumenta plaćanja. Sve to može pridonijeti stvaranju reda u plaćanjima, sigurnosti u naplati i uopće pridonijeti rastu poduzetničkih aktivnosti.

Redoslijed naplate ili prioritetni red isplate dospjelih dugova i instrumenata koji "čekaju" naplatu posebno složena problematika. Io tome su dane upute kako se postupa kad se izvršavaju fiskalne i druge obvezе s računa dužnika s kojeg se istodobno ne mogu naplatiti svi podneseni instrumenti plaćanja ili osiguranja plaćanja.

Ovaj priručnik je namijenjen svima koji se bave operativnim poslovima plaćanja u trgovačkim društvima i obrtima, računovođama i komercijalistima, bankovnim stručnjacima i operativnom osoblju u plaćanjima, odyjetnicima i sucima, studentima, ekonomistima i pravnicima koji proučavaju ovu materiju za praktičan rad ili ispitno gradivo. Svima želimo uspješan rad i da im priručnik bude korisno štivo.

Posebnu zahvalnost izražavamo autorima s obzirom na to da su se uz cijenu odricanja od svojeg slobodnog vremena posvetili pisanju ove vrlo složene materije izfinansijskogprava ifinansijskog sustava. Toje gosp. mr. Hrvoje Momčinović koji je potaknuo ovo izdanje i na neki način njegovom zaslugom imate u ruci ovu knjigu. Posebno zahvaljujemo i gosp. Franji Amonu koji je svojim iskuštvom u poslovanju s mjenicom obogatio ovaj priručnik, te je teško pretpostaviti bi li to tko u nas mogao bolje. Gospodi Mariji Lulić i gosp. Anti Vidoviću koji se prvi put pojavljuju u ovakovom izdanju zahvaljujemo što su svojim radovima upotpunili sadržaj ove knjige. Zahvaljujemo gospodi lektorici Silvani Weber koja je ponekad teške autorske jezične konstrukcije učinila čitljivijim. Zahvaljujemo tehničkom uredniku gosp. Borisu Weberu koji je učinio sve da knjiga bude pregledna, a zahvaljujemo i grafičkoj pripremi koja je ispunila tehničke zahtjeve koje je ova knjiga od njih tražila.

Zahvalni smo i svima onima koji će ovu knjigu kupiti i tako potpomoći da se ovo izdanje održi i doživi novu nakladu.

*Za nakladnika:
Dr. se. Vlado BRKANIĆ*

U Zagrebu, 15. X. 2002.

SADRŽAJ

I.dio

ZAKON O MJENICI S KOMENTAROM

(*Mr. se. Hrvoje Momčinović*)

UVODNE NAPOMENE.....	2
I. ZAKON O MJENICI.....	3
Prvi dio	
GLAVA I - IZDANJE I OBLIK TRASIRANE MJENICE.....	3
GLAVA II - INDOSAMENT.....	10
GLAVA III - AKCEPTIRANJE.....	18
GLAVA IV-aval.....	24
GLAVAV - DOSPJELOST.....	26
GLAVAVI - PLAĆANJE.....	29
GLAVAVII - REGRES ZBOG NEAKCEPTIRANJA I ZBOG NEISPLATE.....	32
GLAVAVIII - INTERVENCIJA.....	42
GLAVAIX - UMNOŽAVANJE I PRIJEPISI.....	47
1. Umnožavanje.....	47
2. Prijepisi.....	49
GLAVA X - PREINAČENJE MJENICE.....	50
GLAVA XI - PROTEST.....	51
GLAVA XII - ZASTARA.....	55
GLAVAXIII - NEOPRAVDANO OBOGAĆENJE.....	59
GLAVA XIV - PRAVO ZALOGA IPRIDRŽAJA.....	60
GLAVA XV - AMORTIZACIJA MJENICE.....	63
GLAVA XVI - SUKOBI ZAKONA.....	66
GLAVA XVII - OSTALE ODREDBE.....	68
Drugi dio	
VLASTITAMJENICA.....	73
Treći dio	
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	75
LITERATURA.....	77

II. dio

MJENIČNETRANSAKCIJE U POSLOVNOJ PRAKSI PODUZETNIKA I NJIHOVO RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE

(*Franjo Amon, dipl. oec. i ovlašteni revizor*)

A. TRASIRANA I VLASTITA MJENICA TE NJIHOVE PODVRSTE U POSLOVNOJ PRAKSI PODUZETNIKA.....	81
1. O UZROCIMA NEDOVOLJNE UPORABE MJENICE U POSLOVNOJ PRAKSI	81
1.2. OSTALI UZROCINI NEDOVOLJNE UPORABE MJENICE.....	82

2. TEMELJNA OBILJEŽJA MJENICE KAO INSTRUMENTA KREDITIRANJA, PLAĆANJA I OSIGURANJA PLAĆANJA	84
2.1. OPĆENITO O MJENICI.....	84
2.2. BITNI SASTOJCI TRASIRANE MJENICE.....	85
2.3. NEBITNI SASTOJCI MJENICE I NJIHOVO ZNAČENJE U MJENIČNIM POSLOVIMA.....	85
2.3.2. Klauzule s gradanskopravnim značenjem.....	88
2.3.3. Klauzula koja nema ni mjeničnopravno ni gradanskopravno značenje	89
2.4. NAZIVI I ULOGA POJEDINIH OSOBA U MJENIČNIM POSLOVIMA.....	90
2.5. RAZLIKE I SLIČNOSTI IZMEĐU MJENICE I ČEKA.....	91
2.6. UPORABNE MOGUĆNOSTI MJENICE.....	91
3. PRAVNI POSLOVI KOJI PRETHODE IZDAVANJU I PRIJENOSU MJENICE	92
3.1. MJENIČNI POSAO.....	92
3.1.1. Općenito	92
3.1.2. Primjeri pravnih poslova koji prethode izdavanju trate ili njenom indosiranju.....	93
3.1.2.1. Pravni posao koji prethodi izdavanju trate.....	93
3.1.2.2. Primjer pravnog posla koji prethodi indosiranju mjenice.....	93
4. OSNOVNE VRSTE I PODVRSTE MJENICA.....	93
4.1. OSNOVNE VRSTE MJENICA.....	93
4.2. PODVRSTE MJENICA.....	94
4.2.1. Razne varijante mjenice prema izboru poduzetnika.....	94
4.2.2. Mjenice ubičajene u domaćoj i međunarodnoj trgovini.....	94
4.2.3. Ostale podvrste mjenica	94
4.3. TRASIRANA MJENICA NA JEDINSTVENOM MJENIČNOM BLANKETU.....	95
4.3.1. Propisani obrazac jedinstvenog mjeničnog blanketa.....	95
4.3.2. Primjer trasirane mjenice domicilirane kod banke, s bitnim i nebitnim sastojcima, akceptirane, s klauzulom "bez protesta" i s punim indosamentom na poledini.....	95
4.3.2.1. Objašnjenje sadržaja trasirane mjenice iz primjera l.....	96
4.3.2.2. Shematski prikaz izdavanja, akceptiranja i naplate trasirane mjenice.....	97
4.3.3. Akceptiranje mjenice.....	98
4.3.4. Indosiranje mjenice.....	99
4.3.5. Isprava o prijenosu mjenice.....	102
5. POSTUPAK IZDAVANJA, PRIMANJA, AKCEPTIRANJA I INDOSIRANJA MJENICE.....	103
5.1. POSTUPAK IZDAVANJA MJENICE.....	103
5.1.1. Općenito o osiguravanju plaćanja mjenicom.....	103
5.1.2. O načinu osiguravanja plaćanja mjenicom.....	104
5.1.3. Izdavanje trasirane mjenice.....	104
5.1.4. Izdavanje vlastite mjenice.....	105
5.2. POSTUPAK PRIJAMA MJENICA.....	106
5.2.1. Prijam i kontrola mjenice kod vjerovnika.....	106
5.2.1.1. Prijam i kontrola mjenice kod dobavljača remitenta.....	107
5.2.1.2. Prijam i kontrola indosiranih mjenica.....	107
5.2.2. O obračunu kamata i PDV-a u mjeničnim transakcijama.....	108
5.3. PRIMJENA MJENICE U POSLOVIMA TRGOVINE S INOZEMSTVOM.....	109
5.3.1. Općenito o primjeni mjenice u poslovima trgovine s inozemstvom.....	109
5.3.2. Vrste mjenica koje se najčešće rabe u vanjskotrgovačkim poslovima.....	109
5.3.3. Kreditna mjenica (credit bill dean draft).....	109

5.3.3.1. Primjer kreditne mjenice u poslu izvoza robe.....	110
5.3.3.3. Funkcija mjenice izvan i u okviru dokumentarnog akreditiva.....	112
5.3.3.4. Promissor v note (vlastita mjenica).....	113
5.3.4. Trasirana mjenica u dokumentarnom akreditivu.	113
5.3.4.1. Primjer uporabe mjenice pri izvozu robe za koji je otvoren akceptni dokumentarni akreditiv.....	113
5.3.4.2. Primjer uporabe mjenice pri izvozu robe za koji je otvoren negociacijski akreditiv.....	114
5.3.5. O problemu eskontiranja mjenica stečenih izvozom uz plaćanje akceptnim dokumentarnim akreditivom.	116
5.3.5.1. Opredostima naplate akceptnim akreditivom.....	116
5.3.5.2. Propisi koji bankama omogućavaju otkup mjenica stečenih korištenjem akceptnog akreditiva.....	116
5.3.5.3. Neeskontiranje mjenica stečenih uporabom dokumentarnih akreditiva izvoznicima onemogućava refinanciranje poslova izvoza	117
5.3.5.4. Kada se smatra naplaćenim izvoz pokriven mjenicom akceptiranim od inozemne ili domaće banke.....	117
5.3.5.5. O izgledima za rješavanje pitanja eskontiranja mjenica stečenih u izvoznim poslovima.....	119
6. PRIMJERI RAZNIH VRSTA TRASIRANIH I VLASTITIH MJENICA NAJEDINSTVENOM BLANKETU I NA ČISTOM PAPIRU, SASTAVLJENIH ZA RAZLIČITE NAMJENE.....	119
6.1. PRIMJERI TRASIRANE MJENICE.....	119
6.1.1. Trasirana mjenica po viđenju (avista), akceptirana, s kamatnom klauzulom i punim indosamentom.	119
6.1.2. Domicilirana mjenica plativa na određeno vrijeme po viđenju, s kamatnom klauzulom i datiranim akceptom, te bjanko indosamentom	122
6.1.3. Robna mjenica.....	124
6.1.3.1. Primjer robne mjenice po vlastitoj naredbi, s uračunanim kamatama.....	126
i PDV-om, plative na određeni dan, akceptirane i s punim vlasničkim indosamentom.....	126
6.1.3.2. Primjer potvrde o predaji akceptirane mjenice sa strane trasata trasantu kao remitentu.....	127
6.1.3.3. Prijenos mjenice indosamentom.....	128
6.1.3.4. Potvrda o prijenosu mjenice indosamentom s obračunom diskontnih kamata i PDV-a na kamate.....	129
6.1.4 Mjenica s dospijećem protekom označenog vremena, s rekta klauzulom te zabranom podnošenja na akceptiranje do označenog datuma, prenesena cesijom (ustupom).	131
6.1.5. Domicilirana mjenica s klauzulom da se do određenog roka mora podnijeti na akcept, s prokura indosamentom i poslana na akceptiranje preko druge osobe.....	133
6.1.6. Mjenica u kojoj je remitent osoba različita od trasanta, s avalom, s određenim platištem i založnim indosamentom	135
6.1.7. Akceptirana mjenica s klauzulom "bez protesta", neprekinutim nizom indosamenata, dana u eskont, s obračunom diskontnih kamata iskazanih u potvrdi o prijenosu mjenice.....	136
6.1.8. Komisiona mjenica s klauzulom "Bez protesta".....	139
6.1.9. Mjenica s prikrivenim jamcima (žirantima).....	141
6.1.10. Mjenica koja glasi na stranu valutu s klauzulom o isplati u efektivi	143

6.1.11.	Vlastita trasirana mjenica.....	143
6.1.12.	Primjeri trasiranih mjenica u kojima su trasant ili trasat označeni u više uloga.....	144
6.1.13.	Mjenica s akceptom na dio mjenične svote.....	145
6.1.14.	Povratna mjenica.....	145
6.1.16.	Trasirana mjenica sastavljena na čistom papiru.....	147
6.1.17.	Bjanko mjenica.....	148
6.2.	PRIMJERI VLASTITE MJENICE.....	150
6.2.1.	Vlastita mjenica po viđenju s kamatnom klauzulom, izdana na čistom papiru.....	150
6.2.2.	Vlastita mjenica s dospijećem na određeni dan s avalom, na prilagodenom jedinstvenom blanketu.....	150
6.2.3.	Vlastita mjenica s prikrivenim jamcima-žirantima.....	152
6.2.4.	Primjer vlastite mjenice na obrascu kreiranom od izdavatelja.....	153
6.2.5.	Vlastita mjenica s dospijećem na određeno vrijeme po viđenju, s kamatnom klauzulom.....	154
6.3.	VODENIH MJENIČNOG PORTFELJA.....	154
7.	POSTUPAK ISPLATE MJENICE, NEOPRAVDANO BOGAĆENJE, PRAVO ZALOGA IPRIDRŽAJA TE AMORTIZACIJA MJENICE.....	156
7.1.	ISPLATA (NAPLATA) MJENICE.....	156
7.1.1.	Opće pretpostavke za isplatu mjenice.....	156
7.1.2.	Novi propisi o naplati instrumenata osiguranja plaćanja preko banke.....	156
7.1.2.1.	O nedorečenosti i nejasnoćama novih propisa u svezi s naplatom mjenice preko banke.....	156
7.1.2.2.	Otvaranje računa kod banke.....	160
7.1.2.3.	Pojam i sadržaj naloga za plaćanje prema Odluci HNB-a.....	160
7.1.2.4.	Primjer podnošenja naloga za naplatu mjenice preko banke.....	162
7.1.2.5.	Izvršenje naloga za naplatu mjenice kod banke prema Odluci o izvršenju naloga za plaćanje.....	162
7.1.2.6.	Postupak podnositelja naloga za naplatu u slučaju neisplate mjenice kod banke.....	165
7.1.2.7.	Naplata mjenice od organizacijskog dijela poslovnog subjekta.....	166
7.1.2.8.	Naplata mjenice od avaliste-mjeničnogjamca.....	166
7.1.3.	Naplata mjenice preko obračunskog zavoda.....	166
7.1.4.	Naplata domicilirane mjenice u kojoj domicilijat nije banka.....	166
7.1.5.	Naplata mjenice od fizičke osobe koja nema otvoren račun kod banke.....	167
7.2.	ZAHTJEV IMATELJA MJENICE ZA ISPLATU MJENICE OD REGRESNIH OBVEZNIKA.....	167
7.2.1.	Pretpostavke regresa.....	167
7.2.2.	Protest s primjerom.....	167
7.2.3.	Notifikacija.....	169
7.2.4.	Regres imatelja mjenice prema svojim prednicima.....	171
7.2.4.1.	Što imatelj mjenice može zahtijevati od regresnih obveznika.....	171
7.2.4.2.	Primjer regresnog zahtjeva imatelja mjenice.....	171
7.2.5.	Regres iskupitelja mjenice (regredijenta).....	172
7.2.6.	Povratna mjenica.....	173
7.3.	PRISILNA NAPLATA MJENICE.....	173
7.3.1.	Postupak naplate.....	173
7.3.1.1.	Naplata mjenice u ovršnom postupku s primjerom.....	173
7.3.2.	Mjenični prigоворi.....	176
7.4.	NAPLATA POTRAŽIVANJA NA TEMELJU OSNOVNOG PRAVNOG POSLA	176
7.5.	NEOPRAVDANO OBOGAĆENJE.....	178

7.6. PRAVO ZALOGA I PRIDRŽAJA.....	180
7.7. AMORTIZACIJA MJENICE.....	180
B) KONTROLA I RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE MJENIČNIH TRANSAKCIJA.....	181
1. POSTUPAK KONTROLE PRI IZDAVANJU I PRIJAMU MJENICA.....	181
1.1. MJENICA KAO KNJIGOVODSTVENA ISPRAVA.....	181
1.2. KONTROLA MJENICA.....	181
1.2.1. Prethodna i naknadna kontrola mjenica.....	181
1.2.2. Kontrola vlastite mjenice.....	181
1.2.3. Kontrola trasirane mjenice.....	182
1.2.4. Kontrola bjanko mjenice.....	182
1.2.5. Ispravljanje uočenih pogrešaka.....	183
2. VODENJE OPERATIVNE EVIDENCIJE O MJENIČNIM TRANSAKCIJAMA	183
2.1. O POTREBI VODENJA OPERATIVNE EVIDENCIJE O MJENIČNIM TRANSAKCIJAMA.....	183
2.2. KNJIGA IZDANIH VLASTITIH MJENICA I VLASTITIH TRASIRANIH MJENICA, S PRIMJEROM.....	183
2.3. KNJIGA PRIMLJENIH TRASIRANIH I VLASTITIH MJENICA.....	184
2.4. KNJIGA IZDANIH TRASIRANIH MJENICA.....	187
2.5. KNJIGA DANIH MJENIČNIH AKCEPATA.....	188
2.6. KNJIGA DANIH AVALA.....	188
3. DOSTAVLJANJE MJENICA NA AVALIRANJE I AKCEPTIRANJE	189
3.1. DOSTAVLJANJE MJENICA NA AVALIRANJE.....	189
3.2. DOSTAVLJANJE MJENICA NA AKCEPTIRANJE.....	189
4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE MJENIČNIH TRANSAKCIJA.....	190
4.1. RAČUNI NA KOJIMA SE KNJIŽE MJENIČNE TRANSAKCIJE.....	190
4.2. OBRADA I KNJIŽENJE TRASIRANE I VLASTITE MJENICE.....	191
4.2.1. Obračun kamata sadržanih u mjenici.....	191
4.2.1.1. Općenito o obračunu kamata u mjeničnim poslovima.....	191
4.2.1.2. Obračun kamata kod indosiranja mjenice.....	192
4.2.2. Propisi o plaćanju PDV-a na kamate.....	193
4.2.3. Primjeri knjiženja trasiranih i vlastitih mjenica s obračunom diskontnih kamata i PDV-a na te kamate.....	195
4.2.3.1. Povezani primjeri knjiženja plaćanja trasiranim mjenicom s obračunom kamata i PDV-a.....	195
4.2.3.2. Primjer plaćanja indosiranom mjenicom bez obračuna diskonta, i obračunom kamata s PDV-om izvan mjenice.....	201
4.2.3.3. Praćenje i uporaba podataka o diskontnim kamatama u mjeničnom prometu i pri obračunu PDV-a.....	203
4.2.3.4. Primjer potvrde o predaji akceptirane mjenice od strane trasata - remitentu, s obračunom diskontnih kamata i PDV-a.....	204
4.2.3.5. Primjer knjiženja indosiranja mjenice dane u eskont.....	205
4.2.3.7. Primjer knjiženja komisione mjenice.....	207
4.2.3.8. Primjer knjiženja vlastite mjenice.....	209
4.2.3.9. Prijenos i knjiženje mjenice stečene bjanko indosamentom.....	210
4.2.3.10. Prijenos i knjiženje prijenosa bjanko mjenice.....	210
4.2.3.11. Knjiženje naplate izvoza kreditnom mjenicom u stranoj valuti.....	211
4.2.3.12. Knjiženje plaćanja uvoza robe akceptom trate inozemnog dobavljača.....	211
4.2.3.13. Knjiženje naplate izvoza mjenicom u okviru međunarodnog akceptnog dokumentarnog akreditiva.....	212
4.2.3.14. Knjiženje naplate izvoza mjenicom u okviru negocijacijskog dokumentarnog akreditiva.....	213

4.3. BILANCIRANJE MJENIČNIH TRAŽBINA I MJENIČNIH OBVEZA	214
4.3.1. Općenito o bilanciranju mjeničnih tražbina i mjeničnih obveza	214
4.3.2. Računi na kojima se iskazuju mjenice, mjenične obveze i diskontne kamate	214
4.3.3. Diskontiranje nedospjelih mjenica za koje su diskontne kamate bile obračunane prigodom njihova stjecanja	214
4.3.4. Diskontiranje nedospjelih mjenica za koje diskontne kamate prigodom njihova stjecanja nisu obračunane.	215
4.3.5. Nedospjele mjenice po viđenju	215
4.3.6. Protestirane i utužene mjenice	216
4.3.7. Utvrđivanje ukupne svote diskontiranih mjeničnih tražbina koja se iskazuju u bilanci	216
4.3.8. Bilanciranje nedospjelih obveza s temelja izdanih mjenica i danih mjeničnih akcepata	216
LITERATURA.....	219

III. dio

MJENICA KAO VRIJEDNOSNI PAPIR U SMISLU ODREDABA

ZAKONA O MJENICI

(Mr: sc. Hrvoje Momčinović)

1. OPĆENITO O MJENICI	223
1.1. POJAM MJENICE.....	223
1.2. IZVORI MJENIČNOG PRAVA.....	223
1.3. TRASIRANA I VLASTITA MJENICA.....	223
1.4. BROJ MJENIČNIH PRIMJERAKA.....	224
2. OBLIK MJENICE	224
3. BITNI SASTOJCI MJENICE	224
3.1. BITNI SASTOJCI TRASIRANE MJENICE.....	224
3.2. BITNI SASTOJCI VLASTITE MJENICE.....	225
4. NEBITNI SASTOJCI MJENICE	225
5. MJENIČNA SVOTA	225
6. ZASTUPANJE	225
7. AKCEPTIRANJE TRASIRANE MJENICE	226
8. AVALIRANJE	226
9. PRIJENOS MJENICE	227
9.1. OPĆENITO O PRIJENOSU.....	227
9.2. PRIJENOS INDOSIRANJEM.....	227
9.3. REKTA MJENICA I REKTA INDOSAMENT	228
9.4. POV RATNI INDOSAMENT	228
9.5. PROKURA INDOSAMENT	228
9.6. ZALOŽNI INDOSAMENT	228
9.7. PRIJENOS MJENICE CESIJOM	229
10. DOSPJELOST MJENICE	229
10.1. MJENICA PO VIĐENJU.....	229
10.2. MJENICA NA ODREĐENO VRIJEME PO VIĐENJU.....	230
10.3. MJENICA NA ODREĐENO VRIJEME OD DANA IZDANJA.....	230
10.4. MJENICA NA ODREĐENI DAN.....	230
11. DOBROVOLJNA ISPLATA I PRISILNA NAPLATA MJENIČNE SVOTE	230
11.1. UVODNE NAPOMENE.....	230
11.2. ISPLATA MJENICE.....	231

11.2.1. Prezentacija mjenice radi isplate.....	231
11.2.2. Posebno o isplati mjenice.....	234
12. MJENIČNOPRAVNI REGRES.....	238
12.1. PRETPOSTAVKA REGRESA.....	238
12.2. PROTEST.....	238
12.3. NOTIFIKACIJA.....	241
12.4. REGRES IMATELJA MJENICE.....	242
12.5. REGRES DALNJEG REGREDIJENTA.....	242
12.6. POV RATNA MJENICA.....	243
13. PRISILNA NAPLATA MJENICE.....	243
13.1. IMATELJ MJENICE KAO VJEROVNIK.....	243
13.2. DALJNJI REGREDIJENT (ISKUPITELJ MJENICE) KAO VJEROVNIK.....	244
14. MJENIČNI PRIGOVORI.....	245
14.1. VRSTE MJENIČNIH PRIGOVORA.....	245
14.2. PRIGOVORI KOJI SE MOGU ISTICATI.....	245
15. NEOPRAVDANO OBOGAĆENJE.....	246
16. NAPLATA TRAŽBINE NA TEMELJU OSNOVNOG PRAVNOG POSLA.....	247
17. AMORTIZACIJA MJENICE.....	247

IV. dio

ZAKON O ČEKU S KOMENTAROM (*Mr. sc. Hrvoje Momčinović*)

IZDAVANJE I OBLIK ČEKA.....	251
INDOSAMENT.....	255
ODGOVORNOST I PLAĆANJE.....	257
REGRES ZBOG NEISPLATE.....	263
UMNOŽAVANJE.....	263
ZASTARA.....	264
TUŽBA IZ TEMELJNOG ODNOSA.....	265
PROPISI MJENIČNOG ZAKONA KOJI VRIJEDE ZA ČEK.....	265
KAZNENE ODREDBE.....	269
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	270

V. dio

DOKUMENTARNI AKREDITIV (*Ante Vidović, dipl. iur.*)

1. POJAM I TEMELJNE ZNAČAJKE DOKUMENTARNOG AKREDITIVA.....	273
2. JEDINSTVENA PRAVILA O DOKUMENTARNIM AKREDITIVIMA.....	274
3. SUDIONICI U AKREDITIVNOM POSLU.....	274
6. UVJETI KORIŠTENJA AKREDITIVA.....	279
7. NAČELA ZA PREGLED DOKUMENATA.....	280
8. ISPITIVANJE I HONORIRANJE DOKUMENATA.....	280
9. LIKVIDACIJA I GAŠENJE AKREDITIVA.....	281
10. VAŽNOST POŠTOVANJA UVJETA AKREDITIVA.....	281
11. PRIMJERI DOKUMENTARNIH AKREDITIV U POSLOVIMA IZVOZA I UVОZA ROBE.....	281

11.1. PRIMJER AKCEPTNOG DOKUMENTARNOG AKREDITIVA PRI IZVOZU ROBE, U KOIEM SE KORISTI DOKUMENTARNA TRATA.....	281
11.2. PRIMJER NEGOCIJACIJSKOG DOKUMENTARNOG AKREDITIVA PRI IZVOZU ROBE U KOJEM BANKA NEGOCIRA MJENICU.....	283
11.3. PRIMJER DOKUMENTARNOG AKREDITIVA U POSLOVIMA UVOZA ROBE.....	285
12. UPORABA DOKUMENTARNOG AKREDITIVA U UNUTARNJEM PROMETU ROBE I USLUGA.....	287
LITERATURA.....	289

VI. dio

ZADUŽNICA

(Ante Vidović, dipl. iur.)

1. UVOD.....	293
2. PRAVNA PRIRODA INSTITUTA ZADUŽNICE.....	293
2.1. DEFINICIJA ZADUŽNICE.....	293
2.2. ZAKONSKE OSNOVE INSTITUTA.....	293
2.2.1. Općenito.....	293
2.2.2. Izvorno uređenje.....	294
2.2.3. Aktualno uređenje.....	294
3. ZNAČAJKE ZADUŽNICE.....	295
4. PREDNOSTI ZADUŽNICE PRED MJENICOM.....	296
5. VRSTE ZADUŽNICE.....	297
5.1. OBIČNA ZADUŽNICA.....	297
5.1.1. Sadržaj obične zadužnice.....	299
5.1.2. Primjer obične zadužnice.....	299
5.2. BJANKO ZADUŽNICA.....	300
6. NAPLATA ZADUŽNICE.....	304
6.1. REDOVITA NAPLATA PO ZADUŽNICI.....	305
6.2. NAPLATA ZADUŽNICE U POSTUPKU PRED SUDOM.....	306
6.2.1. Pokretanje ovršnog postupka po zadužnici.....	307
6.2.2. Pravni lijek.....	308
6.2.3. Prokazna izjava i prokazni popis imovine.....	309
6.2.4. Zaključak.....	312

VII. dio

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA

(Ante Vidović, dipl. iur.)

1. UVOD.....	315
2. PRAVNA PRIRODA OSIGURANJA PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA.....	315
2.1. DEFINICIJA.....	315
2.2. SUBJEKTI FIDUCIJARNOG OSIGURANJA I SVOJSTVO TRAŽBINE.....	316
2.3. ZAKONSKE OSNOVE INSTITUTA.....	316
2.3.1. Zakonski tekst.....	316
2.3.2. Javnobilježnički aspekt.....	321
2.4. UVJETOVANOST PRIJENOSA I OBVEZA NA POV RAT.....	321
2.5. ODNOS STEČAJA I FIDUCIJARNOG OSIGURANJA.....	321

2.6. NAMIRENJE VJEROVNIKA	322
2.6.1. Zakašnjenje fiducijanta.....	322
2.7. OBLICI FIDUCIJARNOG OSIGURANJA.....	323
2.7.1. Sudsko fiducijarno osiguranje.....	323
2.7.2. Javnobilježničko fiducijarno osiguranje.....	324
2.8. SPORAZUM STRANAKA O PRIJENOSU VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSU PRAVA.....	324
2.8.1. Primjer iz prakse.....	324
2.8.1.1. Obvezatnog dijela sporazuma.....	325
2.8.1.2. Drugih uglavaka u sporazumu.....	325
2.8.1.3. Nedopuštenih uglavaka.....	325
2.8.2. Alternative.....	325
3. OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA S OBZIROM NA PREDMET OSIGURANJA	326
3.1. PODOBNOST POKRETNINA ZA FIDUCIJARNO OSIGURANJE.....	327
4. PRIMJENA JAVNOBILJEŽNIČKOG OSIGURANJA PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA.....	327
5. PRIJE ZAKLJUČKA.....	332

VIII. dio

**OVRHA I REDOSLIJED OVRHE NA NOVČANIM SREDSTVIMA
RAČUNA OVРŠENIKA**
(Marija LULIĆ, dipl. iur.)

1. UVOD.....	337
2. POSLOVNI SUBJEKT I RAČUNI KOJE MOŽE OTVORITI	337
3. OSNOVE ZA PLAĆANJE KOJE SE IZVRŠAVAJU SREDSTVIMA SVIH RAČUNA	338
4. ELEMENTI OSNOVE BITNI ZA IZVRŠENJE PLAĆANJA	338
5. UTVRDJIVANJE REDOSLIJEDA PLAĆANJA	340
6. POSTUPAK IZVRŠENJA PLAĆANJA	342
7. IZVRŠENJE PLAĆANJA PO OSNOVAMA ZA PLAĆANJE	342
7.1. IZVRŠENJE NALOGA PO OSNOVAMA ZA PLAĆANJE KOJE GLASE NATERET GLAVNOG RAČUNA	342
7.2. IZVRŠENJE NALOGA PO OSNOVAMA ZA PLAĆANJE KOJE GLASE NATERET DRUGOG RAČUNA	343
7.3. IZVRŠENJE NALOGA PO OSNOVAMA ZA PLAĆANJE KADA GLAVNI RAČUN NIJE ODREĐEN ILI JE ODREĐENO VIŠE RAČUNA ZA IZVRŠENJE	343
8. PROMJENA GLAVNOG RAČUNA ZA IZVRŠENJE I EVIDENTIRANJE NEIZVRŠENIH OSNOVA ZA PLAĆANJE	344
9. IZVRŠENJE PLAĆANJA PO ZADUŽNICI NA ODREĐENE RAČUNE	344
10. PLAĆANJE PO NEPRAVOMOĆnim SUDSKIM ODLUKAMA	345
11. NADZOR NAD OBAVLJANJEM PLATNOG PROMETA	346

IX. dio

KONFORMNI KOEFICIJENTI ZA GODIŠNJE KAMATNE STOPE	347
--	-----

X.dio

STVARNO KAZALO ILI KAZALO POJMOVA	401
---	-----